

Anteckningar om jazz improvisation

Fyra metoder

1. Melodisk improvisation

En melodisk improvisation kan skapas genom att använda alternativa toner och nya synkoperingar (olika betoningar på offbeat) från den ursprungliga melodin, vilket skapar en ny melodi.

Melodisk improvisation kan ske eftersom melodin i en låt bara är en av många möjliga liknande melodier. En melodi kan ändras genom att lägga till eller ta bort toner. En möjlighet är att göra större hopp från en ton till en annan, eller använda toner i nära följd i en skaltonsföljd med stigande eller fallande toner, eller (med mindre avstånd) en kromatisk följd, eller (med större avstånd) en ackord-tonföljd som kallas

arpeggio. Du kan använda dessa möjligheter, och andra, i vilken blandning du vill. Toner kan användas i kreativa nya kombinationer.

Marc Sabatella betonar i sin bok *A Jazz Improvisation Primer* vikten av att under melodisk improvisation och musikalisk utveckling bibehålla en kontinuitet i de musikaliska linjer som används under improvisationen. Konturen eller formen på solot kommer ofta att modelleras efter en berättelse. Strukturen hos en berättelse kan börja enkelt (introduktion), sedan "byggas upp genom en serie mindre höjdpunkter till en "klimax" och avslutas ofta med en coda, vilket är ett självständigt avsnitt i slutet av en komposition som används för att ge ett tillfredsställande avslut. Coda kan fungera som en förlängning och/eller en efterbearbetning av tidigare teman eller motiv som hörs under huvudmelodin.

2. Harmonisk improvisation

Harmonisk improvisation innebär att harmonisera med huvudmelodin genom att inkludera toner som inte är en del av melodin men som låter harmoniska när de spelas samtidigt som meloditonerna.

En annan typ av harmonisering kan vara att ge en basgång, en motmelodi eller alternativa ackordstrukturer samtidigt och/eller i följd genom att använda ackordprogressioner och musikteori samt experimentera med harmoni och melodi. En harmonisk improvisation fungerar genom att byta ut en ny melodi över de etablerade ackordförändringarna och alternativa tonala centra.

3. Rytmsk improvisation

Rytmsk improvisation innebär att variera den rytmiska strukturen genom att experimentera med olika rytmer. Man kan göra vissa toner kortare eller längre, till exempel genom att ersätta åttondelar med punkterade åttondelar eller med trioler för att få det att "svänga". Man kan också spela fler eller färre toner, eller göra saker på slag (1 och 3) och motslag (2 och 4), göra tempot långsammare eller snabbare, eller till och med ändra tidsstrukturen från 4/4 till 12/8 eller 3/4 och så vidare.

4. Motivisk improvisation

En motivisk improvisation innebär att man ändrar delar av det ursprungliga arrangemanget av en låt genom att utsmycka den ursprungliga melodin eller genom att introducera och sedan utveckla ett nytt tema.

Två vanliga former

Det finns två vanliga former som återfinns i mycket jazzmusik: Bluesformen och AABA-sångformen.

Bluesformen har vanligtvis tolv takter baserade på tre fyrtaktsfraser. I sin ursprungliga form upprepar den andra frasen den första frasen medan den tredje frasen ger ett svar på de första två. Den har formen AAB.

Eftersom grundläggande bluesform är relativt enkel följs den sällan strikt i modern jazzspelning. Den grundläggande bluesformen använder endast tre ackord: I-ackordet, IV-ackordet och V-ackordet.

En standardiserad bluesform består av tolv takter med den harmoniska progressionen I, I, I, I7, IV, IV, I, I, V7, V7, I, I.

Sju olika stadier

Professorn i musik John Kratus har föreslagit att improvisatörer passerar genom sju olika stadier. I det inledande (1) *utforskande stadiet* utvecklar eleverna kopplingar mellan motoriska rörelser och ljud som de producerar på ett instrument.

När de går över till det (2) *processorienterade stadiet* uppstår ibland melodiska mönster i elevernas improvisationer, vilket visar att deras tankeprocess blir mer avsiktlig; mönster börjar alltmer lagras i arbetsminnet för senare användning. Ändå är fokus fortfarande på processen att improvisera utan att ta hänsyn till publiken.

I det efterföljande (3) *produktorienterade stadiet* blir eleverna medvetna om sin roll i ett större sammanhang och börjar forma sina improvisationer utifrån det de hör och hur det uppfattas. Enligt John Kratus börjar improvisationerna vid detta stadium visa egenskaper som användning av en konsekvent tonalitet eller metrik, användning av en stadig puls, användning av fraser eller referenser till andra musikstycken eller stilistiska drag.

I det fjärde stadiet, (4) *flytande improvisation*, har eleverna utvecklat tillräcklig teknisk skicklighet på instrumentet för att deras rörelser ska bli mer automatiserade.

Elever som når det efterföljande (5) *strukturella improvisationsstadiet* använder en mängd olika strategier för att forma den övergripande strukturen i sina improvisationer.

I det sjätte stadiet övergår eleverna till (6) *stilistisk improvisation* där de utvecklar en personlig röst inom en given stilistisk begränsning.

Det sjunde stadiet, (7) *personlig improvisation*, nås sällan. Endast musiker på professionell nivå som utvecklar en innovativ stil når den här punkten.

Elever måste passera det tidigare stadiet för att nå nästa steg. Elever kan inte hoppa över steg, men de kan

återgå till tidigare steg om de lär sig nya stilar eller andra nya element. Enligt John Kratus fungerar varje steg som "en dörr till nästa" och som "en grund för senare lärande"). Det följer att elever på det tredje, produktorienterade stadiet inte skulle kunna inkorporera stilistiska begränsningar och arkitektoniska strategier eftersom de ännu inte har förvärvat den tekniska förmåga som krävs för att gå vidare till flytande improvisation.

Det är värt att notera att improvisation i jazz är en konstform som kombinerar tekniska färdigheter, musikaliskt uttryck och kreativitet. Genom att behärska olika metoder för improvisation och utveckla sin egen personliga röst kan en jazzmusiker skapa unika och spännande musikaliska ögonblick i realtid.

För att bli en skicklig improvisatör inom jazz är det viktigt att inte bara behärska tekniska färdigheter och musikalisk teori, utan också att utveckla sin kreativa röst och förmågan att reagera och anpassa sig till andra musiker och den musikaliska miljön. Genom att använda olika metoder för improvisation - såsom melodisk, harmonisk, rytmisk och motivisk improvisation - kan en jazzmusiker utforska och uttrycka sig själv på ett unikt sätt.

Källa: https://philosophyofjazz.net/wiki/Onimpr1._What_is_improvisation%3F